

FINALISTI NA SREDNJE IN VZHODNO EVROPSKEM TEKMOVANJU IZ POZNAVANJA PRAVA EVROPSKE UNIJE

Avtorja: Saša Sodja, Boštjan Koritnik, maj 2004

Študenti Pravne fakultete smo se letos zopet udeležili tekmovanja iz poznavanja prava Evropske unije *Central and East European Moot Court Competition*. Tekmovanje je potekalo že desetič, tokrat v Rigi od 30. aprila do 3. maja, seveda v organizaciji Britanskega centra za angleške in evropske pravne študije iz Varšave v sodelovanju z latvijsko univerzo. Letošnjo ekipo smo sestavljali: Živa Filipič, Boštjan Koritnik, Katarina Kus in Saša Sodja pod mentorstvom mlade raziskovalke in tekmovalke lanske ekipe Ane Vlahek. Čakalo nas je težko delo, saj smo želeli ponoviti lanskoletni uspeh naše fakultete in obraniti zmago.

Kot vedno je tekmovanje potekalo na podlagi vnaprej zamišljenega dejanskega stanu in v obliki šestih predhodnih vprašanj, ki jih je nacionalno sodišče naslovlilo na Sodišče Evropskih skupnosti. Ko je bil v začetku februarja primer objavljen, smo si razdelili delo in se lotili pisanja memorandumov za tožnika in toženca. Predhodna vprašanja v grobem obravnavajo dva, glede na dana dejstva povezana tematska sklopa; prost pretok delavcev in prost pretok podatkov v okviru prava Evropske unije.

Prvi sklop zajema pravico družinskih članov državljanov Evropske unije do gibanja na območju držav članic - problematiko, ki jo ureja še ne sprejeta Direktiva 2003/199 (*Directive on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States*). Jerry, državljan Resube - članice EU, in Raif, državljan Yrrama, sta homoseksualni par, ki se poroči zunaj ozemlja EU, v Yrramu. Kasneje se Jerry želi s svojim zakonskim partnerjem vrniti v rojstno državo, ki pa Raifu ne odobri dovoljenja za začasno bivanje, saj ne dovoljuje istospolnih zakonov in zato Raifa ne obravnava kot zakonskega partnerja. Po nasvetu prijateljice, Santie, ki vodi spletno stran namenjeno homoseksualcem in transseksualcem, ki želijo živeti na ozemlju Skupnosti in pridobiti pravice po pravu EU, se preselita v eno od držav članic (Delaxer), ki njun zakon priznava. Na ta način želi Raif pridobiti pravico do vstopa v Resubo po pravu EU. Resuba pa njegovo ponovno prošnjo za bivanje ponovno zavrne brez možnosti pritožbe, saj meni, da je interpretacija pojma "zakonski partner" v pristojnosti države same in ne ECJ. Jerry in Raif vložita tožbo na Vrhovno sodišče, ki na podlagi 234. člena PEU na ECJ naslovi vprašanja glede direktnega učinka členov Direktive o definiciji družinskih članov in nediskriminaciji ter glede odgovornosti države za kršitve pravic, ki jih posamezniku priznava Evropska unija, s strani nacionalnega sodišča.

Drugi sklop vprašanj obravnava prost pretok osebnih podatkov in se nanaša na že sprejeto Direktivo 95/46 (*Directive on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data*). Vlada Resube z zakonom prepove Santijino internetno stran, ker naj bi le ta promovirala ilegalno imigracijo na ozemlje držav članic. Santia se s tem ne strinja in trdi, da njena stran spada v okvir omenjene Direktive ter od ECJ zahteva, naj razveljavi nacionalni zakon, ker so njegove določbe v nasprotju s pravom EU. Resuba v sodelovanju z nekaterimi drugimi državami članicami postavi svojo internetno stran, ki naj bi pomagala preprečevati ilegalno imigracijo. Na tej strani objavlja osebne podatke državljanov tretjih držav (glede njihove spolne orientacije, političnih in verskih prepričanj), ki so zaprosili za dovoljenje za bivanje, pa jim je bilo to zavrnjeno, ker predstavljajo določeno tveganje za EU. Ker imajo dostop do internetne strani tudi druge

države članice in je Raif na njej omenjen, Delaxer sproži raziskavo glede njegovega upravičenja do začasnega dovoljenja za bivanje.

Že iz tega resnično grobega orisa primera se brez težav razbere, da je bil namen organizatorjev in sestavljalcev primera, da reševanje in kasnejše zastopanje strank ne bi bilo dolgotrajno. Glede na aktualnost izbrane tematike in kopja, ki se ob njej lomijo v pogostih razpravah, to vsekakor ni bilo mogoče.

Po dveh mesecih študija določb direktiv in prebiranja odločb ECJ ter težavnega usklajevanja stališč znotraj ekipe, nam je le uspelo v roku končati in oddati pisna zagovora naših imaginarnih klientov. S tem pa delo seveda ni bilo končano, saj smo se morali takoj soočiti s pripravo govorov ter s tem povezanimi zahtevami: z omejenimi minutami ustnega zagovora, pravilno izgovorjavo, naslavljanjem sodnikov, držo, morebitnimi vprašanji sodnikov in prilagajanjem govorov glede na čas, ki je še na voljo.

V Rigo smo odpotovali 29. aprila, tam smo se že na letališču spoznali z praško ekipo (Charles University), lanskoletnimi drugouvrščenimi in se dogovorili za vajo, ki smo jo izvedli naslednji dan. Prvega maja, ob vstopu v evropsko družino, pa se je začelo zares, prvi krog predtekmovanj, najprej soočenje z domačo, latvijsko univerzo in kasneje lublinsko Univerzo Marie Curie Skłodowska. Nestrpno smo pričakovali razglasitev polfinalistov, saj smo imeli dober občutek po predtekmovanju. Le-ta nas ni varal in uvrstili smo se v polfinale, med najboljših osem ekip. Naslednji dan smo zopet nastopili dvakrat, najprej kot zagovorniki toženca (države Resuba) proti ekipi Comenius University iz Bratislave, ter kot zagovorniki tožnikov proti ekipi Charles University iz Prage. Nastopa sta si sledila v razmaku 15 minut, kar nam je povzročilo precejšnje težave. K sreči pa so bile te manjše od tistih, ki so jih imeli naši nasprotniki, saj smo le uro kasneje izvedeli, da smo se uvrstili v veliki finale, kjer naj bi zastopali tožnike proti ekipi Univerze iz Varšave.

Finale pa je bil povsem nova zgodba, potekal je namreč v napetem, a slavnostnem vzdušju velike dvorane Doma črnih glav (The Blackheads House), ki je bila polna eminentnih gostov in članov ostalih ekip. Ko je sodni sluga zaukazal prisotnim, naj vstanejo, se je začelo zares. Vstopilo je sedem sodnikov, priznanih ljudi iz sveta prava EU, ki jih je vodil Lord Slynn of Hadley, član sodnega odbora angleškega Doma lordov ter nekdanji generalni pravobranilec in sodnik Sodišča Evropskih skupnosti. Finale je bil zelo izenačeno, po končani predstavitvi argumentov obeh strani in dolgotrajnem odločanju pa so se sodniki vendarle odločili, da so bili naši nasprotniki malenkost boljši. Tako smo torej zasedli kočno drugo mesto. Bili smo razočarani, a vseeno zadovoljni, da smo prišli tako daleč.

Po končanemu finalu je organizator tekmovanja podelil priznanja v ostalih kategorijah. Bili smo prijetno presenečeni, da smo zasedli drugo mesto v tekmovanju za najboljše pisne izdelke in za eno samo točko zaostali za zmagovalci. Širokih nasmehov pa kar nismo mogli skriti, ko so razglasili najboljše govorce, saj je v tej konkurenci zmagala Živa Filipič, ki je za nagrado prejela enotedenski obisk na Sodišču Evropskih skupnosti.

Kljub obilici trdega dela in občasnim pomanjkanju vere v uspeh, nam je le uspelo dostojno zastopati fakulteto, ob tem pa stkati prijateljstva znotraj ekipe in skleniti nova poznanstva z nasprotniki in "sodniki". Navsezadnje so tovrstna tekmovanja namenjena tudi, ali predvsem temu.

Člani ekipe se za pomoč zahvaljujemo: dr. Janezu Kranjcu, ki nam je bil ves čas v veliko moralno oporo, Nevenki Turnšek ter Aniti Zakrajšek s PF za njuno pomoč pri organizacijskih zadevah, posebej pa še Študentski organizaciji Pravne fakultete, Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani ter Občini Jesenice.